

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

4.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 14-го Января — 1838 — Wilno. Piątek. 14-го Stycznia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 6-го Января.

Высочайшими Указами, 27-го Декабря, Члену Государственного Совета, Генераль-Адъютанту, Генералу отъ Инфантеріи *Киселеву*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Министромъ Государственныхъ Имуществъ. Высочайше повелѣно присутствовать въ Советѣ Министерства Государственныхъ Имуществъ: Сенаторамъ: Генераль-Лейтенанту *Князю*, Тайнымъ Советникамъ *Фролову* и *Козубеву 2-му*, и состоящему въ должности Статсъ-Секретаря Государственного Совета, Дѣйствительному Статскому Советнику *Никитину*, съ оставленіемъ при настоящихъ должностяхъ. Назначены: Членомъ Совета Министерства Государственныхъ Имуществъ, Оберъ-Прокуроръ 5-го Департамента Правительствующаго Сената, Дѣйствительный Статскій Советникъ *Ввигевъ*; Директорами: 1-го Департамента Министерства Государственныхъ Имуществъ, Тамбовскій Гражданскій Губернаторъ, Дѣйствительный Статскій Советникъ *Гамалей*; 3-го Департамента, Генераль-Адъютантъ Баронъ *Белингсгаузенъ*; Канцеляріи Министра, состоящей при Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ, Чиновникъ по особымъ порученіямъ, 4-го класса *Тукмагевъ*; Вице-Директорами: 1-го Департамента Министерства Государственныхъ Имуществъ, Вице-Директоръ Департамента Государственныхъ Имуществъ, Дѣйствительный Статскій Советникъ *Энеольмъ*; 2-го Департамента, состоящей въ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, Статскій Советникъ *Клоковъ*. (С. II)

— Государственный Советъ въ Соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ объ освобожденіи оспопрививателей отъ податей и повинностей, *положилъ*: 1) 432 статью Свода Законовъ том. XIII объ оспопрививателяхъ замѣнить слѣдующею: Оспопрививателей изъ тѣхъ городскихъ жителей, казенныхъ крестьянъ и вообще изъ людей свободныхъ податныхъ состояній, которые были Обществомъ своимъ выбраны и отправлены для обученія оспопрививанію, освобождать въ вознагражденіе за труды ихъ, на основаніи положенія 18-го Августа 1831 года (примѣч. къ ст. 414), во время состоянія ихъ въ сей должности, отъ платежа податей и исправленія всякихъ земскихъ и мірскихъ повинностей. 2) Прочія же постановленія, въ статьѣ сей заключающіяся, оставить въ своей силѣ. (Опуб. Прав. Сен. 15 Декабря 1837 г.)

— Государственный Советъ по рассмотрѣніи внесеннаго Господиномъ Министромъ Внутрен. Дѣлъ въ оный и удостоеннаго уже Высочайшаго утвержденія положенія о Земской Полициі, признавъ полезнымъ распространить на Городничихъ и Полициеймейстеровъ правила, постановленное § 40 сего положенія объ окончательной расправѣ въ Земскихъ Судахъ и въ Станахъ Участковыми Засѣдателями въ дѣлахъ о кражѣ-мошенничествѣхъ и всякомъ обманѣ на сумму отъ 10 до 20 р., предоставилъ ему Господину Министру войти въ оный съ особымъ по сему пред-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 6-го Stycznia.

Прозъ Найвышше Указы, 27-го Grudnia, Członkowi Rady Państwa, Jenerał-Adjutantowi, Jenerałowi Piechoty *Kisielewu*, Naytaskawiey rozkazano bydź Ministremъ Majątkowъ Państwa. Naywyżey rozkazano zasiadać w Radzie Ministeriumъ Majątkowъ Państwa: Senatoromъ: Jenerał Porucznikowi *Kniażninowi*, Radcomъ Tainymъ *Frotowu* i *Koczubejowi 2-му* i zostającemu w obowiązku Sekretarza Stanu Rady Państwa, Rzeczywistemu Radcy Stanu *Nikiinowi*, z zostawieniem przy dotychczasowychъ obowiązкахъ. Naznaczeni: Członkiemъ Rady Ministeriumъ Majątkowъ Państwa, Ober-Prokuratorъ 5-go Departamentu Rządzącego Senatu, Rzeczywisty Radzca Stanu *Biegiczew*; Dyrektorami: 1-go Departamentu Ministeriumъ Majątkowъ Państwa, Tambowski Cywilny Gubernator, Rzeczywisty Radzca Stanu *Hamalej*; 3-go Departamentu, Jenerał-Adjutantъ Baronъ *Belingshausen*; Kancellaryi Minистра, zostający przy Ministeriumъ Spraw Wewnętrznych, Urzędnikъ do szczególnychъ poleceń, 4-ey klasy *Tukmaczew*; Vice-Dyrektorami: 1-go Departamentu Ministeriumъ Majątkowъ Państwa, Vice-Dyrektorъ Departamentu Majątkowъ Państwa, Rzeczywisty Radzca Stanu *Eneholm*; 2-go Departamentu, zostający we własney JEGO CESARSKIEY MOŚCI Kancellaryi, Radzca Stanu *Kłokow*. (P. P.)

— Rada Państwa na Połączonychъ Departamentachъ Praw i Ekonomii i na Ogólnémъ Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawiеніе Minистра Spraw Wewnętrznychъ o uwolnieniu Wакcynatorówъ czyli szczepiącychъ ospę od podatkowъ i powinności, *postanowiła*: 1) 432 artykułъ Połączenia Praw томu XIII o Wакcynatorachъ zamienić następującymъ: Wакcynatorówъ z tѣхъ mieszkańcówъ mieyskich, włosciанъ skarbowychъ i w ogólnosci z ludzi wolnychъ stanowъ podatkowychъ, którzy przezъ swą gminę byli wybrani i wysłani dla uczenia się szczepienia ospy, uwalniać w nagrodę za ichъ prace, na osnovie ustawy 18-go Sierpnia 1831 roku (uwaga do artykułu 414), w czasie ichъ zostawiania w tymъ obowiązku, od płacenia podatkowъ i odbywania wszelkichъ ziemskichъ i gminnychъ powinności. 2) Dalше zaś postanowienіа, w artykule tymъ zawierające się, zostawić w swey mocy. (Opubl. pr. Rz. Sen. 15 Grudnia 1837 roku.)

— Rada Państwa, po rozpatrzeniu wniesionego przezъ Pana Minистра Spraw Wewnętrznychъ i Naywyżey już utwierdzonego postanowienіа o Policji Ziemskiej, uznawszy rzeczą pożyteczną i ozeiagnąć na Horodniczychъ i Policmeystrowъ prawidło, ustanowione w § 40 tey ustawy o ostateczney rozprawie w Sądachъ Ziemskichъ i w oddziałachъ policyjnychъ przezъ Ucząstkowychъ Assessorówъ w sprawachъ o kradzież, szalbierstwo i wszelkie oszukaństwo na summę od 10 do 20 r., zostawiła temużъ Panu Minистrowi uczynić do niey osobne w tey rzeczy przedstawienie. Na skutekъ czego, tenże Pan Minister u-

мету представленіемъ. Въ исполненіе сего, оиъ Господня Министръ вносилъ записку въ Государственный Совѣтъ, который мнѣніемъ Высочайшаго утверждениа удостоеннымъ 9 минушаго Ноября *положилъ*: въ отмѣну 949 ст. 2 т. Св. Зак. Учрежден. Губ. постановить слѣдующее правило: Городничіе и Полиціймейстеры имѣють окончательную расправу въ дѣлахъ о кражѣ-мошенничествѣ и всякомъ обманѣ цѣною не выше 20 р., учиненномъ не болѣе трехъ разъ людьми нижнихъ состояній, подлежащихъ тѣлесному наказанію. (Оп. Пр. Сен. 15 Декабря 1837 г.)

— Государственный Совѣтъ, въ Соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Управляющаго Министерствомъ Юстиціи о постановленіи правиломъ, чтобы Предсѣдатели Уголовныхъ и Гражданскихъ Палатъ и всѣ Предсѣдательствующіе въ равныхъ съ Палатами мѣстахъ, по дѣламъ въ преступленіи должностей, судимы были въ Правительствующемъ Сенатѣ, и о распространеніи того же правила на Областныхъ Прокуроровъ, и признавая предположеніе Управляющаго Министерствомъ основательнымъ и полезнымъ, *положилъ*: оное утвердить, изложивъ новые пункты 1261 ст. Св. Зак. Уголов. слѣдующимъ образомъ: „Суду Правительствующаго Сената предаются: 6) Предсѣдатели Палатъ и Предсѣдательствующіе во всѣхъ другихъ равныхъ Палатамъ мѣстахъ по Губерніямъ и Областямъ, также Совѣтники Главныхъ Управленій въ Сибири и Областные тамошніе Начальники. 8) Губернскіе и Областные Прокуроры. (Оп. Пр. Сен. 15 Дек. 1837 г.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ рапортъ Г. Военнаго Министра, при коемъ, для повсемѣстнаго обнародованія, представилъ Высочайше утвержденное во 2 день минушаго Ноября положеніе Комитета Гг. Министровъ, о распространеніи на Медицинскихъ, Ветеринарныхъ и Фармацевтическихъ Чиновниковъ и нижнихъ чиновъ Войска Донскаго, а также на ихъ вдовъ и дѣтей, Высочайше утвержденнаго 22 Марта 1833 года положенія о пенсіяхъ и единовременныхъ пособіяхъ, изъ коего видно, что Комитетъ, соглашавшійся съ начальами, на коихъ основаны заключенія Министровъ Военнаго и Финансовъ, *полагалъ*: 1) На Медицинскихъ, Ветеринарныхъ и Фармацевтическихъ Чиновниковъ и нижнихъ чиновъ, не принадлежащихъ къ казачьему сословію, но состоящихъ на службѣ въ Войскѣ Донскомъ, а также на ихъ вдовъ и дѣтей, распространить общее положеніе о пенсіяхъ и пособіяхъ по Медицинскому ведомству, Высочайше утвержденное 22 Марта 1833 года, и послѣдовавшія въ дополненіе къ оному постановленія, съ тѣмъ, чтобы означенныя пенсіи и пособія опредѣлялись не по окладамъ, какіе производились отъ войска, но по табели, Высочайше утвержденной 6 Ноября 1819 года, сообразно чинамъ и званіямъ. 2) Слѣдующія по сему пенсіи и пособія самимъ служащимъ при отставкѣ и семействамъ ихъ по смерти мужей и отцовъ, производить изъ Государствен. Казначейства. Пенсіи же, слѣдующія упомянутымъ Чиновникамъ на службѣ въ Войскѣ Донскомъ, сверхъ жалованья, на основаніи § 10 положенія 1833 года, производить изъ войсковыхъ суммъ, доколѣ они на службѣ въ войскѣ томъ остаются будутъ; но при увольненіи ихъ въ отставку, или при переходѣ въ другой родъ службы, поступать на общемъ основаніи, для Медицинскихъ, Ветеринарныхъ и Фармацевтическихъ Чиновниковъ установленномъ. 3) Согласно съ настоящимъ положеніемъ Комитета Министровъ представить Военному Министру разрѣшить, по сношенію съ Министромъ Финансовъ, производство пенсій и выдачу единовременныхъ пособій и по представленіямъ, донынѣ въ Военное Министерство поступившимъ. Государь Императоръ, положеніе Комитета Высочайше утвердить соизволилъ. (Оп. Пр. Сен. 18 Декабря 1837 г.) (С. В.)

Варшава, 15-го Января.

По Указу Его Величества Государя Императора

НИКОЛАЯ I-го.

САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО,

ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

и проч. и проч. и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

По уваженію выгоды предстоящей Польскому Банку отъ выпуска сертификатовъ на хранящіяся въ немъ частныя облигаціи, произведеннаго съ Высочайшаго утверждениа чрезъ банкировъ Френкеля и Эпштейна займа 150 мил. злот. и имѣя въ виду, что выпускъ сихъ сертификатовъ соответствуетъ желанію большей части капиталистовъ, постановленіемъ Совѣта отъ 9 (21) Нодбря 1837 года предоставлено

счынѣть wniesenіe на Radę Państwa, która przez Opinią, Naywyżey utwierdzoną 9-go zeszłego Listopada *postanowiła*: na odmianę 949 artykułu 2 t. Połączenia Praw urzędzeń Gubernialnych postanowić prawidło następujące: Horodniczowie i Policmeystrowie mają ostateczną rozprawę w sprawach o kradzież, szalbierstwo i wszelkie oszukaństwo ceny nie wyżey 20 rubli, popełnionych nie więcey nad trzy razy przez ludzi stanow niższych, cielesney karze ulegających. (Opubl. pr. Rz. Sen. 15-go Grudnia 1837 roku.)

— Rada Państwa na Połączonych Departamentach Praw i Ekonomii i na Ogólném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Zarządzającego Ministerium Sprawiedliwości o postanowieniu za prawidło, ażeby Prezydenci Izb Kryminalnych i Cywilnych i wszyscy Prezydenci w równych z Izbami urzędach, w sprawach o przestąpienie obowiązków, sądeni byli w Rządzącym Senacie, i o rozciągnięciu tegoż prawidła na Prokuratorów Obwodowych, i uznając projekt byłego Zarządzającego Ministerium za gruntowny i pożyteczny, *zamierzyła*: utwierdzić go, ułożywшы nowe punkta 1261 artykułu Połączenia Praw Kryminalnych w sposób następujący: „Sądowi Rządzącego Senatu oddają się: 6) Prezydenci Izb i Prezydenci we wszystkich innych równych Izbem urzędach w Guberniach i Obwodach, jako też Radzcy Głównych Zarządów w Syberyi i tameczni Obwodowi Naczelnicy. 8) Gubernialni i Obwodowi Prokuratorowie. (Opubl. przez Rz. Sen. 15-go Grudnia 1837 roku.)

— Rządzący Senat słuchali rapportu P. Ministra Woyny, przy którym, dla opublikowania w całym Państwie, przedstawił Naywyżey utwierdzone dnia 2-go zeszłego Listopada postanowienie Komitetu PP. Ministrów, o rozciągnięciu na Urzędników Medycyny, Weterynaryi i Farmacyi, tudzież na niższe rangi Woyska Dońskiego, jako też na ich wdowy i dzieci, Naywyżey utwierdzoney 22-go Marca 1833 roku ustawy o pensjach i jednorazowych wsparciach, w którego się okazuje, że Komitet, zgadzając się z zasadami, na których oparte są wnioski Ministrów Woyny i Skarbu, *postanowił*: 1) Na Urzędników Medycyny, Weterynaryi i Farmacyi, tudzież rangi niższe, do kozackiego stanu nienależące, ale zostające w służbie Woyska Dońskiego, tudzież na ich wdowy i dzieci, rozciągnąć ogólną ustawę o pensjach i wspomóżeniach w wiedzy Medycznej, Naywyżey utwierdzoneą 22-go Marca 1833 roku, i nastąpi do dopełnienia jey postanowienia, z zastrzeżeniem, ażeby pomienione pensye i wsparcia, naznaczone były, nie podług wyznaczeń, jakie wypłacane były od woyska, ale podług tabelli, Naywyżey utwierdzoney 6 Listopada 1819 roku, odpowiednio rangom i nazwaniom. 2) Należące podług tego pensye i wsparcia samym służącym przy odstawce i ich rodzinom pośmierci ich mężów i oyców, wydawać z Podskarbstwa Państwa. Pensye zaś, należące pomienionym urzędnikom na służbie w Woysku Dońskim, wyżey nad płacę, na osnowie § 10 ustawy 1833 roku, wydawać z summ woyskowych, dopóki ci w służbie woyska tego zostawać będą; ale przy uwolnieniu ich w odstawkę, albo wrazie przeyscia do innego rodzaju służby, postępować podług ogólnych prawideł, dla Urzędników Medycyny, Weterynaryi i Farmacyi ustanowionych. 3) Zgodnie z ninieyszem postanowieniem Komitetu Ministrów zostawić Ministrowi Woyny rozstrzygnąć, po skomunikowaniu się z Ministrem Skarbu, wypłatę pensyy i wydawanie jednorazowych wspomóżen, skutkiem przedstawić, dotąd do Ministerium Woyny wyszłych. Cesarz Jego Mość, postanowienie Komitetu Naywyżey utwierdzić raczył. (Op. pr. Rz. Sen. 18-go Grudnia 1837 roku.) (G. S.)

Warszawa, 15-go Stycznia.

W IMIENIU NAYJAŚNIEYSZEGO

MIKOŁAJA I-go

CESARZA WSZECH-ROSSYY,

KRÓLA POLSKIEGO,

etc. etc. etc.

Rada Administracyyna Królestwa.

Mając sobie przedstawionem, że dogodnem bydz może dla interessu Banku Polskiego, i zgodnie z życzeniem znaczney części kapitalistów, aby na złożone w depozycie Banku obligacye cząstkowe pożyczki 150-milionowej w roku 1835, za pośrednictwem S. A. Fraenkel i Józefa Epstein, przez Rząd Królestwa Polskiego zaciągnionej, a przez NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA WSZECH-ROSSYY, Króla Polskiego zaręczonej, wystawione by-

Банку, войти въ надлежащія по сему предмету соглашенія: Нынѣ Совѣтъ утверждае формы означенныхъ сертификатовъ, постановляетъ слѣдующія общія правила, которыми Банкъ при выпускѣ ихъ руководствоваться долженъ: *Статья 1.* Банкъ уполномочивается выпустить на имѣющіяся у него облигаціи 150 мил. займа сертификатовъ на сумму до 50-ти милліоновъ, съ тѣмъ, чтобы самыя облигаціи отданы были подъ храненіе Коммиссіи Погашенія Долговъ Царства. — *Статья 2.* Подъ каждую облигацію Банкъ имѣетъ выпустить по два сертификата: одинъ, по образцу лит. А. на 300 злот., другой по образцу лит. В. на 200 злот. — *Статья 3.* Сертификатъ подъ лит. А. будетъ приносить владѣтелю онаго 5 проц. съ 300 злот., начиная съ 1-го Января 1838 г. до времени выплаты Банкомъ означенной суммы; но сертификатъ этотъ не даетъ права ни на какой выигрышъ, или премію, которая бы, на основаніи общаго плана погашенія 150-ти милліоннаго займа, могла пасть на ту облигацію, на которую означенный сертификатъ выданъ. — *Статья 4.* Сертификатъ подъ лит. В. въ 200 злот. даетъ владѣтелю онаго право на полученіе изъ кассы Банка выигрыша, могущаго, на основаніи общаго плана помянутаго займа, пасть въ которомъ либо изъ осьми опредѣленныхъ съ 1838 по 1845 г. тиражей, на ту облигацію, на которую означенный сертификатъ выданъ, но только за вычетомъ изъ выигрышной суммы по 500 злот., потребныхъ по плану на погашеніе сертификатовъ. — *Статья 5.* По первому востребованію желающихъ, Банкъ обязанъ возвращать имъ облигаціи у него хранящіяся, за предъявленіемъ какъ сертификатовъ подъ лит. В. при тиражахъ не вынутыхъ одинаковаго съ облигаціями номера, такъ и сертификатовъ лит. А. съ принадлежащими къ нимъ купонами и за взносомъ выданныхъ Банкомъ впередъ по табели погашенія процентовъ по день возврата облигаціи, сколько таковыхъ съ сложнымъ процентомъ причитаться будетъ. — *Статья 6.* Подробныя правила на выпускъ сертификатовъ, а равно на способъ исчисленія процентовъ, на производство тиражей и на способъ погашенія изложены будутъ въ инструкціи, которая имѣетъ быть дана Банку отъ Главнаго Директора председательствующаго въ Правительственной Коммиссіи Финансовъ. — *Статья 7.* Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ возлагается на Главнаго Директора помянутой Коммиссіи, на Коммиссію Погашенія Долговъ Царства и на Польскій Банкъ, до кого что относится можетъ.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 28 Grudnia 1837 (9 Stycznia 1838 roku).

Namiestnik Jenerał-Feldmarszałek (podpisano) *Xięże Warszawski.*

Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

(podpisano) *R. Fuhrmann.* (Gaz. Rz. Kr. Pol.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

К Р А К О В Ъ.

28-го Декабря, происходило въ залѣ Новодворскаго зданія торжественное открытіе палаты представителей Вольнаго Города Кракова, въ присутствіи ГГ. Президентовъ трехъ Августѣйшихъ Покровительствующихъ Державъ. Г. Сенаторъ *Вольфъ*, избранный председательствующимъ собранія представителей, большинствомъ голосовъ 23 противу 4, открылъ засѣданіе соотвѣтственною рѣчью; потомъ назначивъ представителей, Антона *Гельцеля* и Франца *Липгинскаго*, Ассесорами, а Гилярія *Мецишевскаго*, Секретаремъ Сейма, отобралъ отъ нихъ установленную присягу. (О. Г. Ц. П.)

П Р У С С І Я.

Берлинъ, 12-го Января.

Прибылъ сюда вѣдущій изъ Петербурга въ отпускъ Баронъ *Варантъ* Французскій Посланникъ при Императорско-Россійскомъ Дворѣ и послѣ завтра отправляется въ Парижъ.

— На послѣднихъ дняхъ прош. мѣсяца прибылъ сюда курьеръ изъ Парижа съ депешами на счетъ Гринвальдскаго дѣла, въ которыхъ Французское Правительство совѣтуетъ быть какъ можно умѣреннѣе. Въ слѣдствіе того и отсюда тотчасъ отправлены депеши въ Гагу, изъ чего заключаютъ здѣсь, что Правительство наше рѣшилось употребить свое вліаніе, чтобы предметъ сей невозобновилъ еще разъ Голандско-Белгійскаго дѣла во всемъ его значеніи.

— Въ газетѣ *Staats-Zeitung* помѣщена длинная статья за подписью Министра Духовныхъ Дѣлъ Г. *Альтенштейна*, въ коей сдѣлано нѣсколько замѣчачій на рѣчь, произнесенную Его Святѣйшествомъ Папою по дѣлу Архіепископа Кельнскаго, въ собраніи Кардиналовъ. Между прочимъ, этотъ Министръ ссылается на извѣстныя цѣлой Европѣ правила царствующаго Короля, относительно вѣротерпимости, правила, отъ коихъ Его Кр. Величество, въ продолженіи 40-лѣтняго правленія своего, никогда не уклонялся. Въ заключеніе статьи своей, Г. *Аль-*

ты сертификаты, и поважнѣе Bank Polski на dniu 9 (21) Listopada 1837 roku do wniyscia w układy w tey mierze: Rada Administracyjna, przy zatwierdzeniu wzorów tychъ сертификатовъ, postanowiła następujące zasady ogólne, Bankowi za podstawę postępowania przy tey konwersyi służyć mające. — *Artykuł 1.* Upoważniony jest Bank Polski, na złożone w tym celu obligacye cząstkowe z pożyczki 150-milionowej, aż do wysokości 50 milionów, wystawić certyfikaty, składające oryginalne obligacye pod klucz Kommissyi umorzenia długi krajowego. — *Artykuł 2.* Na każdą obligacyę cząstkową wyda Bank dwa certyfikaty, jeden na zł. pol. 300, oznaczony literą A, drugi na zł. pol. 200, oznaczony literą B. — *Artykuł 3.* Certyfikat lit. A na zł. pol. 300 wystawiony, przynosić będzie właścicielowi od tey summy 5% procentu rocznie, poczynając od 1-go Stycznia 1838, aż dopóki summa zł. pol. 300 spłacony przez Bank niezostanie; certyfikat ten, nie będzie miałъ права do żadney wygranej lub praemium, jakie podługъ ogólnego planu umorzenia pożyczki 150-milionowej przypaśćby mogły na obligacyę cząstkową, z której pochodzi. — *Artykuł 4.* Certyfikat lit. B na zł. pol. 200 nada właścicielowi prawo do odebrania z kassy Banku wygranej, jaka przypaść może podługъ ogólnego planu pożyczki 150-milionowej, na obligacyę cząstkową, z której pochodzi, w jednemъ z ośmiu losowań rocznychъ od 1838 do 1845 roku, z potrąceniemъ atoli z każdej wygranej summy zł. pol. 500, przeznaczoną na spełnienie planu amortyzacyi pomienionychъ certyfikatów. — *Artykuł 5.* Na każde żądanie Bank Polski obowiązującymъ będzie wyдeć zgłaszającymъ się obligacyę cząstkową, u siebie złożoną, za zwrotemъ niewylosowanego certyfikatu B tegożъ samego numeru, i certyfikatu lit. A wrazъ z właściwymi kuponami, jako i awansowanychъ przez Bankъ podługъ tabelli amortyzacyjney po ten czasъ procentówъ z procentemъ składanymъ obliczonychъ. — *Artykuł 6.* Instrukcyą do postępowania przy wystawianiu certyfikatówъ, tudzieżъ sposóbъ procentowania, losowania i umarzania obejmującą, udzieli Bankowi Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu. — *Artykuł 7.* Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone byдъ ma, Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, Kommissyi umorzenia długi krajowego, oraz Bankowi Polskiemu, w czymъ do kogo należy, poleca się.

WІADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

К Р А К О В Ъ.

W dniu 28 Grudnia, nastąpiło uroczyste otwarcie Izby Reprezentantów W. M. Krakowa w sali gmachu Nowodworskiego, w obecności JJ. WW. Rezydentów Najjaśniejszychъ Dworówъ Protegującychъ. JW. Senator *Wolff*, obrany Prezydującymъ Zgromadzenia Reprezentantów, większością 23 głosówъ przeciwъ 4, zająłъ posiedzenie stosowną mową, po czymъ wezwałъ Reprezentantów, Antoniego *Zygmunta Helcla* i Franciszka *Lipczyńskiego* na Assesorów, a Reprezentanta *Hilarego Meciszewskiego*, na Sekretarza Seymowego i przysięgę statutemъ przepisaną od nichъ odebrałъ. (G. R. K. P.)

П Р У С С І Я.

Берлинъ, 12-го Стycznia.

Прибылъ ту ядущій зъ Петербурга за urlopem, Баронъ *Варанте*, Поселъ Французскій при Дворѣ Цесарско-Россійскимъ и поутрче уда się w dalszą drogę do Paryża.

— W ostatnichъ dniachъ upłynionego miesiąca, nadbiegłъ tu goniecъ z Paryża z depeszami, tyczącymi się sprawy Grünwaldu, w którychъ Rządъ Французскій doradza jakъ największe umiarkowanie. W skutku tego wysłano i ztądъ natychmiastъ depesze do Hagi; z czego wniosкуją tu, że Rządъ nasz postanowiłъ użyć wpływu swego, ażeby ten przedmiotъ nie wznowiłъ razъ jeszcze sprawy Hollendersko-Belgickiey w całejъ jay rozciągłości. (G. C.)

— Gazeta *Staats-Zeitung* umieszcza obszerny artykułъ, podpisany przez Ministra Sprawъ Duchownychъ P. *Altenstein*, tyczącъ się przemowy z powodu sprawy Arcybiskupa Kolońskiego, mianey przez Oycę Sw. na zgromadzeniu Kardynałówъ. Między innymiъ odwołuje się rzeczony Minister do znanychъ całejъ Europie zasadъ tolerancyi Panującego Króla; zasadъ, od którychъ nigdy, w ciągu 40-letniego panowania, Dostojny Monarcha nie odstępowałъ. Kończy P. *Altenstein* wypowiedzeniemъ nadziei, że Dwórъ Rzymski, znany ze sweyъ mądrości, zmieni niezawodnie o tey sprawie swoje wyo-

теништейнъ говорить, что надобно надѣяться, что Дворъ Римскій, извѣстный по своей мудрости, изменить мнѣніе свое по этому дѣлу, когда получить подробнѣйшія объ ономъ свѣдѣнія.

14-го Января.

Изъ арміи нашей по артиллерійскому корпусу отправляются въ Турцію еще четыре офицера и четыре унтеръ-офицера.

— Всѣ члены дворянскаго сословія провинцій Надрейской и Вестфальской, собравшіеся здѣсь, не имѣя возможности исходатайствовать у Короля аудіенціи, возвратились опять въ дома свои.

— Нѣсколько дней живетъ здѣсь бывшій Министръ въ Электорскомъ Гессенѣ Г. *Гассенпflugъ*, изъ чего заключаютъ, что онъ вступитъ въ Прусскую службу, какъ прежде о томъ говорили. (G. C.)

Франція.

Парижъ, 5 го Января.

3-го ч. въ Палатѣ Перовъ происходило совѣщаніе о проектѣ Королевскаго адреса. По прочтеніи оного Гр. *Порталисомъ*, Маркизъ *Дрѣ-Брезе* произнесъ рѣчь, въ коей объяснилъ обоюдныя отношенія Франціи съ Англіею, упомянулъ, что хотя народонаселеніе Франціи имѣетъ болѣе 30 м. жителей Римско-Католическаго исповѣданія, царствующій домъ вступаетъ однако въ родственныя связи съ протестантами. Президентъ Совѣта хотѣлъ отвѣчать, но Герцогъ *Орлеанскій* прервалъ слова его и отозвался въ слѣдующихъ выраженіяхъ: Прошу позволенія Палаты отвѣчать на слова, лично до меня касающіяся. Въ основныхъ законахъ нашихъ, на первой строкѣ, упоминается о вѣротерпимости, какъ о драгоценнѣйшемъ изъ преимуществъ народныхъ. — Послѣ этого, я не вижу по чему бы, одна только Королевская фамилія теряла права свои на это преимущество, дарованное законами всемъ вообще Французамъ, и такъ согласное съ господствующими понятіями современнаго общества. Впрочемъ М. Гг. я не полагаю, чтобы бракъ заключенный мною, не удовлетворялъ требованіямъ, въ отношеніи вѣроисповѣданія, большей части націи. — Я также католикъ; это вѣра отцевъ моихъ: я въ ней родился и съ нею умру; въ этой вѣрѣ будетъ воспитано все мое потомство. Вотъ единственныя обязательства со стороны моей, на которыхъ нація имѣетъ права; я даль ихъ и полагаю, что болѣе отъ меня никто требовать не можетъ."

Послѣ возраженія Герцога Президентъ Совѣта продолжалъ опровергать прочія предположенія Г-на *Дрѣ-Брезе* и наконецъ приступлено къ собиранію голосовъ. Проектъ принятъ большинствомъ 130 противъ 12. Тутъ же назначена депутація для поднесенія Королю адреса Палаты Перовъ. (O. G. Ц. II.)

— Маршалъ *Сульта* еще сюда не прибылъ. Онъ заболѣлъ въ Ст. Мауръ, въ 12 миляхъ по той сторонѣ Тура на пути въ Парижъ, и посему пріѣдетъ сюда вѣроятно нѣсколькими днями позже.

— Рѣчь Г-на *Дюпена* при поздравленіи съ Новымъ Годомъ, произнесенная къ Королю оканчивается слѣдующимъ выраженіемъ: „Я проникнуть, Государь, вѣрною надеждою на счетъ будущности Франціи. Сама Палата отвѣчаетъ немедленно на тронную рѣчь. Я ни въ чѣмъ не хочу предупреждать изъясненія ея политическаго образа мыслей; однако при содѣйствіи, какого требуетъ отъ насъ Король, полагаю, что ничего не скажу излишняго, если увѣрю, что Ваше Велич. можете полагаться на наше усердіе, можете желать всего, чего требуетъ честь и безопасность Франціи, что можетъ быть необходимымъ для перевѣса по иностраннымъ отношеніямъ, для благосостоянія земледѣлія; торговли и промышленности, для распространенія просвѣщенія и благосостоянія между земледѣльческимъ классомъ, для поощренія художества и наукъ, чтобы сдѣлаться достойнымъ успѣховъ и гражданской образованности великаго народа и той свободы, которую онъ умѣлъ приобрести и успѣлъ сохранить."

— Министерствомъ публичныхъ зданій поручило строителю *Гау* (Кельнскому уроженцу), заняться постройкою церкви въ предмѣстіи Ст. Жерменъ; это будетъ зданіе въ готическомъ стилѣ, который всего приличнѣе для дома Божія.

7-го Января.

Прибылъ сюда Лордъ *Кленрикордъ* одинъ изъ первыхъ Лордовъ Англійскаго Адмиралтейства.

— Большая депутація Палаты Перовъ, вчера вечеромъ поднесла Королю адресъ въ отвѣтъ на тронную рѣчь. Король въ отвѣтъ объявилъ свое удовольствіе за сдѣланныя ему въ семь адресѣ изъясненія.

— Проектъ адреса Палаты Депутатовъ, прочитанный тамъ вчера Г-мъ *Дюпенемъ* кроме изъясненія на счетъ Испаніи впрочемъ весьма сообразенъ и удовле-

браженіе, gdy докладnie o wszelkichъ szczegóлахъ за-
wiadomionymъ zostanie. (G.R.K.P.)

Dnia 14-go.

Z wowska naszego udaje się do Turcyi, jeszcze czterechъ офицерów i czterechъ podoficerów z korpusu artylleryi.

— Wszyscy członkowie stanu szlacheckiego prowincyi Nadreńskiej i Westfalskiej, którzy się tu zjechali, nie mogącъ otrzymać audyencyi u Króla, wrócili z powrotemъ do domówъ swoich.

— Od kilku dni hawi tu były Minister w Hessyi Elektoratney P. *Hassenpflug*; z czego wnoszą, że zjści się zapewne nieco dawniejszą wiadomości o weyściu jego do służby Pruskiej. (G. C.)

FRANCYA.

Paryżъ, dnia 5 Stycznia.

Dnia 3-go Izba Parów odbywała narady względemъ projektu do adresu. Po odczytaniu tegożъ przez Hr. *Portalis*, zabrałъ głosъ Margr. *Dreux-Brézé*, w którym, po objaśnieniu stosunkówъ z Anglią, wspomniał, iż Francya liczy 30,000,000 katolików, a jednakъ dom Panujący zawiera małżeńskie związki z rodzinami wyznania Ewangelickiego. Prezes Rady odpowiadał na tę mowę, gdy Xiąże *Orléans* przerwałъ mu i w te odezwałъ się słowa: „Niechъ mi Izba dozwali odpowiedzieć kilka wyrazówъ na to, co mię osobiście obchodzi. Na pierwszymъ wierszu naszego głównego prawa mieści się wolnośćъ religijna, jako najdroższy każdemu Francuzowi przywilej. Nie mogę zatemъ pojąć: dla czego by sama tylko Królewska rodzina tej swobody używać nie miała: swobody, będącej w najszcislejszymъ związku z wyobrażeniami dziś społeczeńey rzeczy państwami? Sądzę zresztą MPP., że mój związekъ małżeński, zgadza się nawet z tą rękocynią, jakiej więk szość Francuzów miała prawo wymagać. I ja jestem Katolikiem; jestto wiara moichъ oycówъ: w niey się zrodziłem i umrę; całe moje pokolenie będzie w niey wychowane. — Oto jedyna rękocynia, jakiej po mnie można było żądać; dałem ją i sądę, że niktъ nie ma prawa wymagać więcey ode mnie."

Po mowie Xięcia, dokończyłъ Prezes Rady dal sze wniesionychъ zarzutówъ zbіranie; przystąpiono potém do głosowania; projektъ przyjęto 130 głosami przeciwъ 12; nakoniecъ deputacya, mająca złożyć Królowi w dniu następnymъ uchwałony address Izby Parów, mianowaną została. (G.R.K.P.)

— Marszałekъ *Soult* nie przybyłъ tu jeszcze. Zachorowałъ onъ jadącъ do Paryża, w St. Maur, o 12 mil drogi po tamtej stronie Tours, przez co przyjazdъ jego opóźni się podługъ podobieństwa jeszcze kilka dniami.

— W mowie P. *Dupin*, mianey z powinowaniem Nowego-Roku Królowi, ustępъ zakończający takową, byłъ następujący: „Jestemъ ja, N. Panie, przejęty pewną nadzieją w przyszłości Francyi. Nie zadługo sama Izba odpowie na mowę tronową. Nie chcę ja w niczémъ uprzedzać wyrazu jej politycznego sposobu myślenia; jednakże przy współdziałaniu, jakiego Król od nas żąda, mniémam, iż nie zanadto nie powiem, gdy zapewnię, że W. Kr. Mość m. ż. sz. polegać na gorliwości naszej; możesz chcieć wszystkiego, czego wymaga honor i bezpieczeństwo Francyi, co może bydź potrzebnémъ dla przewagi w stosunkachъ zagranicznychъ, dla pomyślności rolnictwa, handlu i przemysłu, dla rozszerzenia oświaty i dobrego bytu w klassachъ pracowniczychъ, dla zachęty sztukъ i umiejętności, ażeby stać się godnymъ postępu i cywilizacyi wielkiego narodu i tychъ swobod, które onъ zdobyć umiałъ i utrzymać potrafi."

— Ministerjumъ budowli publicznychъ, dało polecenie budowniczemъ *Gau* (rodemъ z Koloni), aby się zająłъ wystawieniemъ kścioła na przedmѣstiu St. Germain; będzie to gmachъ w stylu gotyckimъ, jako najwłaściwszymъ na przybytekъ Boży.

Dnia 7.

Przybyłъ tu Lordъ *Clanricarde*, jeden zъ pierwszychъ Lordówъ Admiralicyi Angielskiej.

— Wielka deputacya Izby Parów, złożyła Królowi wczora wieczoremъ addressъ odpowiedni na mowę tronową. Królъ odpowiedziałъ z oświadczeniemъ swego zadowolenia, z powodu zrobionychъ mu w tymъ addressie wyuzzeń.

— Projektъ adresu Izby Deputowanychъ, odczytany w teyże dnia wczorajszego przezъ Pana *Dupin*, jest, z

творитель не только Доктринерамъ но и Министерству. Жур. *Првнй* изъяснялся на счетъ сего проекта, признаетъ въ немъ то достоинство, что онъ ясенъ и въ немъ нѣтъ никакой двумысленности, не смотря на то, что въ нѣкоторыхъ предметахъ очень обширенъ а другихъ касается слишкомъ поверхностно. Вотъ что тамъ сказано: „Душевно сожалѣемъ, что междоусобная война опустошаетъ еще Испанію; мы сильно тронуты несчастіемъ дружественнаго народа. Мы полагаемся на мѣры, какія признаетъ нужными предпринять правленіе Вашего К. Велич. для вѣрнаго исполненія трактата Четвернаго Союза и для достиженія цѣли предположенной высокими договаривающимися сторонами, чтобы даровать подуострову миръ и предохранить его отъ бѣдствія контрареволуціи.“

— Такъ какъ нѣтъ сомнѣній, что статья въ проектѣ адреса на счетъ Испаніи, будетъ поводомъ къ жаркимъ и важнымъ прѣвнѣямъ, пока будетъ принятъ адресъ, по сему опасаются нѣкоторые, чтобы сдѣланіе балотированія этой статьи не было причиною къ отказу Министерства отъ внутренняго управленія.

— Одна изъ газетъ сообщаетъ: Кажется, что Министръ иностранныхъ дѣлъ имѣлъ съ нѣкотораго времени справедливыя причины жаловаться на неопытность нѣкоторыхъ Консуловъ, и даже отозвать нѣсколькихъ изъ нихъ, особенно тѣхъ, коихъ не ловкость могла быть вредною для Французской дипломатики. Между прочими, Консулъ находящійся въ одномъ изъ главныхъ портовъ Бразиліи, требовалъ напр. выдачи Француза, отравившаго туземца, и отправилъ его во Францію. Теперь Французское Правительство должно возвратитъ его, такъ какъ каждый изъ Французовъ, сдѣлавшій проступокъ за границею противу иностранца, подвергается тамошнимъ законамъ. На востокъ только дѣлается по сему предмету исключеніе. Такимъ же образомъ несвойственно поступилъ Консулъ нашъ въ Букарестъ по дѣлу Гг. *Марсилъ* и *Тавернье*, за что получилъ выговоръ отъ Министра иностранныхъ дѣлъ.

— *Mémorial des Pyrenées* отъ 4 Января а равно *Phare de Bayonne* тогоже числа ничего еще не упоминаютъ о сраженіи при Мендавіи, которое по письму изъ Байонны отъ 3-го ч. с. м. будто произошло въ пользу Христиановъ. За то, послѣдній журналъ (3 числа въ 8 час. вечера) въ припискѣ, сообщилъ слѣдующее: „Въ эту минуту изъ достовернаго источника узнали мы, что Карлисты послѣ оборотовъ, совершенныхъ 28 Декабря близъ Мендавіи, переправились чрезъ Эбро ночью съ 28 на 29 ч. между Логронью и Лодозою.“ (G. C.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, 3 го Января.

Утверждаютъ, что немедленно по собраніи Парламента, Правительство предположило увеличить свою сухопутную и морскую силу, первую отъ 15 до 20 т., вторую отъ 5 до 10 т.; определено также вооружить нѣсколько военныхъ кораблей.

— Всѣ удивляются здѣсь и почитаютъ худымъ предзнаменованіемъ то обстоятельство, что Президентъ Соединенныхъ Штатовъ въ посланіи своемъ къ конгрессу вовсе неупомянулъ о просшествияхъ въ Канадѣ, о которыхъ вѣрно уже имѣлъ достаточное свѣденіе до открытія засѣданія. Вообще полагаютъ, что еслибъ Г. *Фанз-Буренъ* благопріятствовала Англіи, ему слѣдовало объявить себя въ этомъ посланіи въ пользу строгато нейтралитета, предостеречь при томъ жителей, чтобы неказывали никакой помощи мятежникамъ. Пренебреженіе всѣмъ этимъ кажется заставляеть думать, что Правительство Соединенныхъ Штатовъ имѣетъ какое-то намѣреніе. (G. C.)

— Придворная газета помѣстила извлеченіе изъ депешъ полученныхъ Секретаремъ Лорда *Гилль*, Генералъ-Маіоромъ Лордомъ *Фитцрой Соммерсетъ*, отъ предводительствующаго войсками въ Канадѣ: „Милордъ! имѣю честь довести до свѣденія главноначальствующаго войсками, что, послѣ разбитія мятежниковъ подъ Сень-Шарль, какъ только успѣлъ я сосредоточить достаточное число силъ въ Монреаль, отрядъ, состоящій изъ восьми ротъ и трехъ орудій, соединился по моему приказанію въ Сорель и двинулся къ Сень-Дени, куда и прибылъ вчерашняго числа, какъ видно изъ приложеннаго рапорта Полковника *Горе*. Можно съ достоверностію полагать, что вооруженные жители деревень, собравшіеся подъ Рیشهль, спокойно разошлись по своимъ домамъ. Войска Е. Кор. Величества заняли Сень-Джонсъ, Шамбли, Сень-Шарль, Сень-Дени, Сень-Урь и Сорель. Въ окрестностяхъ этихъ городовъ неказалось никакихъ смятеній. Имѣю честь быть, и проч.

Генер.-Лейтенантъ *Кольборнъ*.“

(О. Г. Ц. П.)

выяткіемъ уступу со до Испаніи зрештѣя zupełnie stosowny i zaspokajający, nietvko Doktrynerow, ale i Ministerium. *Journ. des Déb.* mówiąc o tym projekcie, przyznaje mu tę zaletę, że jest jasny i żadney dwuznaczności nie zrodzi, bez względu, że w niektórychъ przedmiotachъ rozszerza się za wiele, w innychъ za mało. Rzeczony ustep jest tey osnowy: „Ubolewamy mocno, widząc, jak dalece woyna domowa wyniszcza jeszcze Hiszpanią; widok cierpień przyjaźnego narodu mocno nas porusza. Polegamy na środkachъ, jakie przedsięwziąć Rząd W. Kr. Mości uzna rzeczą stosowną dla wierneго wykonania traktatu poczwórneго przymierza i dla osiągnięcia celu powziętego przez Wyokie układające się Strony, aby obdarzyć pokojemъ Półwysp i zastonić go przeciwko nieszczęściu kontrrewolucyi.“

— Gdy nie masz wątpliwości, że ustep w projekcie do adresu tyczący się Hiszpanii, stanie się powodem do żywychъ i ważnychъ rozpraw, nimъ adresъ przyjęty będzie; obawiają się przeto niektórzy, aby skutekъ głosowania nadъ tymъże ustepemъ, nie stał się przyczyną usunięcia się Ministerium od zarządu krajowego.

— Zdaje się, pisze jedna zъ gazetъ, że Minister interesówъ zagranicznychъ, miał od niejakiго czasu słuszne powody utyskiwać na niedoświadczenie niektórychъ Konsulówъ, a nawet odwołać zъ nichъ kilku, tychъ zwłaszcza, których niezręczność mogła być kompromittować dyplomacyą Francuzką. Między tymi, rezydujący wъ jednymъ zъ głównychъ portówъ Brazylii, reklamowałъ np. wydania Francuza, który otrułъ byłъ krajowca i odesłałъ tego zbrodniarza do Francyi. Teraz musi Rządъ Francuzki powrócić go, ponieważ każdy zъ Francuzówъ, dopuszczający się za granicą zbrodni przeciwko cudzoziemcowi, podlega prawomъ krajowymъ. Na Wschodzie tylko, zachodzi wъ tymъ względzie wyłączenie. Podobnie niewłaściwie postąpiłъ sobie nasz Konsul wъ Bukarescie, co do sprawy Pp. *Marsille* i *Tavernier*, co mu przezъ Ministra Sprawъ Zagranicznychъ naganione zostało.

— *Mémorial des Pyrenées* zъ d. 4 Stycznia, podobnie i *Phare de Bayonne* teyże samey daty, nie wspominają nic jeszcze o bitwie pod Mendavia, która podługъ listu zъ Bayonny pod d. 3 b. m. pisanego, na korzyśćъ Krystynistówъ wypadła. Na to miastъ umieścić ostatni dziennikъ (d. 3 o godz. 8 wieczoremъ) wъ przypisku, co następuje: „Dowiadujemy się wъ tey właśnie chwili zъ dobrego źródła, że Karoliści, po demonstracyi dokonanej d. 28 Grudnia pod Mendavia, przeprawili się przezъ Ebr wъ nocy zъ dnia 28 na 29, między Logronio i Lodosa.“ (G. C.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, dnia 3-го Stycznia.

Zapewniają, że zarazъ po zebraniu się Parlamentu, postanowiłъ Rządъ wzmocnić swą potęgę lądową i morską; pierwszą o 15 do 20, drugą o 5 do 10 tysięcy. Mają także uzbroić kilka okrętówъ wojennychъ.

— Zdziwiałъ tu wszystkichъ i złą wróżbę zapowiadać zdaje się ta okoliczność, że Prezydentъ Stanówъ Zjednoczonych, nie wspomniatъ ani słowa wъ poselstwie swoimъ do Kongressu o wypadkachъ wъ Kanadzie, względemъ których musiałъ jeszcze przedъ otwarciemъ posiedzenia, mieć dokładną wiadomość. Zdaniemъ jest powszechnemъ, że gdyby P. *Van-Buren* byłъ przychylnymъ względemъ Anglii, wypadłoby mu oświadczyć się wъ rzeczonymъ poselstwie za ścisłą neutralnością; przestrzedzъ orazъ obywateli, ażeby zbuntowanymъ żadney pomocy nie udzielali. Zaniedbanie tego wszystkiego zdaje się upoważniać do wniosku, że Rządъ Stanówъ Zjednoczonychъ ma jakieś zamiary. (G. C.)

— Gazeta dworska zawiera wyciągъ zъ depeszy Głównego Dowódcy wъ Kanadzie, przesłanychъ do Jenerała Majora Lorda *Fitzroy Sommerset*, Sekretarza Lorda *Hill*: „Милордъ! Mamъ zaszczytъ uwiadomić JW. Naczelnego Wodza, że po rozproszeniu burzycieli pod St. Charles, jakъ tylko zdołałemъ zgromadzić dostateczne siły wъ Монреаль, rozkazałemъ zebrać się ośmiu kompaniomъ zъ trzema działami wъ Сорель, i udać się stamtądъ do S. Denis. Dowiesz się JW. P. zъ rapportu Półkownika *Gore*, że onъ wczora jużъ wszedłъ do S. Denis. Mogę zъ pewnością sądzić, że mieszkańcy wsi, którzy pod Richelieu stanęli podъ bronią, wrócili spokojnie do swoichъ siedzibъ. Woyska J. K. M. osadzili S. Johns, Chambly, S. Charles, S. Denis, S. Ours i Сорель; wъ pobliżu tychъ mieyscъ nie okazują się żadne rozruchy. Zostają JW. P. i t. d. J. *Colborne*, Jenerał-Leytenantъ.“

(G. R. K. P.)

— Въ *United Service Gazette* сказано: Сиръ Ф. *Стовенъ*, который теперь въ Королевской свитѣ, говорить отправится Генераль-Адъютантомъ въ Канаду. Подполковникъ *Фицджеральдъ*, прежній бригадный Генераль въ Испаніи, назначенъ Инспекторомъ милиціи въ Канадѣ, и Капитаны *Роттенбургъ* и *Гидъ* со многими другими Офицерами, состоящими на полупенсіонѣ, получили приказаніе, тотчасъ отправиться для вспоможенія при составленіи милиціи.

— Вчера получены здѣсь извѣстія изъ Канады до 6 Декабря. Онѣ вообще благоприятны и представляютъ побѣду, одержанную Полковникомъ *Ветералъ* при нападеніи на Ст. Шарльсъ причиною, что мятежники поколебались въ своихъ намѣреніяхъ и многіе изъ нихъ возвратились домой. Полковникъ *Горъ* съ частію войска и тремя орудіями еще разъ обратился къ Ст. Дени и взялъ его, не встрѣтивъ сопротивленія. Эта страна кажется совершенно очищена отъ бунтовщиковъ, потому, что Полковники *Ветералъ* и *Горъ* въ различныхъ направлевіяхъ проходили здѣсь безпрятственно и оставленные при первой ретирадѣ гаубицы, опять взяли. Главныя силы мятежниковъ собраны, кажется, при обоихъ озерахъ. Британское Правительство, говорятъ, просило позволенія у Президента Соединенныхъ Штатовъ перевести чрезъ Нью-Йоркъ корпусъ войска въ Канаду; отвѣтъ еще неизвѣстенъ. Нью-Йоркскія газеты пишутъ, что расположеніе Американцевъ, вообще въ пользу мятежниковъ; были уже собраны, чтобы Канадійцамъ оказать расположеніе Американскихъ гражданъ и предложить имъ пособіе. Нѣкоторые Американскіе журналы говорятъ, что Г. *Фанъ-Буренъ* немедленно долженъ начать войну противу Англій, если въ пользу сего будетъ объявлено общественное мнѣніе. Нетерпѣливо ожидаютъ, какое заключеніе сдѣлаетъ Сѣверо-Американ. Правительство, на счетъ отправленія Британскихъ войскъ чрезъ Нью-Йоркъ. Между тѣмъ здѣсь всячески стараются подкрѣпить Британское войско въ Канадѣ, и, если морской путь опредѣленъ по рѣкѣ Святаго Лаврентія, войска будутъ посланы въ Галифаксъ и Новый Брауншвейгъ, чтобы въ случаѣ нужды идти оттуда сухимъ путемъ въ Канаду или отплыть при первомъ случаѣ. Лордъ *Госфордъ* издалъ прокламацію, въ которой обѣщаетъ мятежникамъ прощеніе, если они немедленно предадутся законному начальству. Другими прокламаціями обѣщаютъ за выдачу *Пепино* 1,000 фун. ст., за *Нельсона*, *Броуна*, *О'Каллогана*, *Кота*, *Юсифа Дроле*, *Жируара*, *Скотта*, *Родера*, *Амури Жиру* и *Шансера* 500 фув. и за прочихъ зачинщиковъ 100 фунт.

— Одна изъ газетъ издаваемыхъ въ Монреаль въ Канадѣ увѣдомляетъ отъ 6 Декабря: „Мятежники приведены въ большой ужасъ посѣлшностью, съ какою составились противу нихъ отряды волонтеровъ въ Нижней и Верхней Канадѣ. Изъ Англійскихъ старыхъ солдатъ, посѣлшихся въ Канадѣ, составлены уже два отличныхъ баталіона. Милиція безпрестанно упражняется въ ученьи. Здѣсь въ Монреаль готовы уже къ походу четыре компаніи здѣшней легкой пѣхоты, а въ Квебекѣ 1,500 вооруженной милиціи. Чрезвычайно удивились тому, что первый отрядъ полка N. 43, прибылъ уже изъ Галифакса (изъ Новой Шотландіи въ Сѣвер. Америкѣ), чего ожидали въ столь короткое время. При устьѣ рѣки Св. Лаврентія крейсируютъ два парохода, назначенные для удержанія сообщенія съ военными Англійскими кораблями, въ случаѣ, еслибы они прибыли. Парламентское зданіе, еслибы оказалась нужда, будетъ обращено въ пользу войска. Проживающіе здѣсь Канадійцы Французскаго происхожденія, собрались въ публичное засѣданіе, въ которомъ определено предложить Правительству изъявленіе непоколебимой приверженности и покорности. Въ Ст. Эсташъ произошла стычка между отрядомъ милиціи и отрядомъ мятежниковъ, которыхъ разбили. Замѣчено, что сѣи послѣдніе имѣютъ довольно ядеръ, но мало пороха и ружейныхъ пуль. Дѣятельность Г-на *Джонъ-Колборна* и Полковника *Ветералъ*, предохранила страну нашу отъ продолжительной междоусобной войны. Слышно, что мятежники отправили съ посольствомъ къ Губернатору Гг. *Лафонте*, *Лесли* и *Велькера* предлагая чтобы онъ созвалъ провинціальныя парламенты. Это было бы очень не прилично.“

(A.P.S.Z.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Нейшатель, 2-го Января.

Слышно, что Французское Правительство старается удалить изъ Швейцаріи Принца Людвига *Бонапарте*; начаты даже и переговоры, но неофициально. По сему же предмету совѣтовался кажется недавно Французскій Посланникъ Герцогъ *Монтелло* съ Г-мъ *Априномъ* Президентомъ Швейцарскаго Союза, но ничего не успѣлъ сдѣлать съ вла-

— *United Service Gazette* donosi: „Sir F. Stoven, który teraz zostaje przy dworze Królowej, udać się ma jako Jenerał-Adjutant do Kanady, Podpółkownik *Fitzgerald*, dawniej Jenerał brygady w Hiszpanii, mianowany został Inspektoremъ милициі w Kanadzie, a Kapitanowie *Rottenburg* i *Head*, wraz z innymi na powołanie żołdu zostającymi oficerami, wypłyną natychmiast dla dopomagania urządzaniu tam милициі.

— Wczora otrzymano tu wiadomości z Kanady do 6 Grudnia. Brają one w powszechności bardzo pomysłnie i zwycięstwo, odniesione przez Półkownika *Wetherall* przy uderzeniu na St. Charles, uważają jako przyczynę, że buntownicy chwiejąc się zaczęli w swych przedsięwzięciach i wielu z nich powróciło do domów. Półkownik *Gore* z oddziałem wojska i trzema działami jeszcze się raz zbliżył ku St. Denis i wziął je bez oporu. Część ta kraju, zdaje się być całkiem oczyszczoną od buntowników, gdyż Półkownicy *Wetherall* i *Gore*, bez przeszkody krążą w rozmaitych kierunkach i znowu zabrali haubice, zostawione w dawniejszym odwrócie. Główne siły buntowników miały się potęczyć między dwoma jeziorami. Rząd Angielski miał starać się o pozwolenie Prezydenta Stanów Zjednoczonych, ażeby przez Nowy-York, można było przestać do Kanady jeden korpus wojska; odpowiedź nie była jeszcze wiadomą. Według *Dziennikow Nowego-Yorku*, sposób myślenia Amerykanów w ogólności, jest sprzyjający stronie buntowników; odbyły się zgromadzenia, ażeby dać poznać Kanadyczykom udział obywateli Amerykańskich i ofiarować im pomoc. Niekóre dzienniki Amerykańskie donoszą, że *P. van Buren* nie powinien zwlekać rozpoczęcia wojny przeciwko Anglii, gdy zdanie publiczne bez ogródki za tѣm się oświadcza. Mocno natężona uwaga względem postanowienia, jakie uczyni Rząd Północno-Amerykański względem przechodu wojsk przez Nowy-York. Tym czasem gorliwie się tu zajmują wzmożeniem wojsk Angielskich w Kanadzie, i żołnierze wystąpią być mają rzeką Sw. Wawrzyńca do Halifaxu i Nowego Brunswiku, ażeby, w przypadku potrzeby, pójść stamtąd lądem do Kanady, albo, za pierwszą zrzęcznością, odплыть. Lord *Go-ford* wydał odezwę, w której przyrzeka buntownikom przebaczenie, jeśli niezwłocznie poddadzą się prawnej swej zwierzchności. Innymi odezwaniami obiecano za wydanie *Papineau* 1,000 fun. ster., *Nelsona*, *Browna* *O'Callaghana*, *Cote*, *Józefa Drulet*, *Girouard*, *Scotta*, *Rodiera*, *Amury Girod* i *Chancer* 500 fun. ster., a za dalszych burzycieli po 100 fun. szter.

— Jedna z gazet, wychodzących w Montréal, w Kanadzie, donosi pod d. 6 Grudnia: „Powstańcy zatrwożyli się niezmiernie prędkością, z jaką utworzyły się przeciwko nim oddziały ochotników w Dolney i Górnay Kanadzie. Z Angielskich weteranów, którzy w Kanadzie osiedli, zebrano już dwa wyborne bataliony. Милиция ćwiczy się nieustannie w robieniu broni. Tu w Montréal są już gotowe do pochodu cztery kompanie tutejszej piechoty liniowej, a w Quebecu 1,500 uzbrojonej милициі. Sprawiono tam nadzwyczajne podziwienie, że pierwszy oddział półku N. 43, przybył już z Halifaxu (z Nowey Szkocyi w Ameryce Północnej), czego się w tak krótkim czasie nie spodziewano. Przy uściu rzeki S. Wawrzyńca, krążą dwa statki parowe, przeznaczone do utrzymania związku z wojennymi okrętami angielskimi, wraz, jeśliby nadплыnęły. Gmach Parlamentu, będzie, gdyby tego potrzeba się okazała, obrócony na użytek wojska. Bawiący tu Kanadyczkowie pochodzenia francuzkiego, zebrali się na posiedzenie publiczne, na którym uchwalono podać Rządowi oświadczenie niezachwianej przychylności i ulęgiłości. W St. Eustache, przyszło do spotkania się między oddziałem милициі a oddziałem powstańców, którzy pobici zostali. Uważano, że ci ostatni mają podostatkiem kul działowych, ale niewiele prochu i kul karabinowych. Sprężył się Pana *John Calborne* i Półkownika *Wetherall*, ochroniła kraj nasz od długiej wojny domowej. Słychać, że powstańcy wysłali w poselstwie do Gubernatora, Pp. *Lafontaine*, *Leslie* i *Walker*, z propozycjami, aby zwołał Parlament prowincjonalny. Byłoby to bardzo niestosownem postąpieniem.“ (A.P.S.Z.)

SZWAJCARYA.

Neuchatel, 2-go Stycznia.

Słychać, że Rząd Francuzki czyni kroki, aby wyprowadzić ze Szwajcaryi Xięcia Ludwika *Bonapartego*; rozpoczęto już nawet układy, ale urzędowie nie się nie dzieje. Niedawno naradzał się podobno w tym przedmiocie Xięże *Montebello*, Posel Francuzki z Panem *Amrhyn*, Prezydentem Związku Szwajcarskiego, gdyż nie wskórał u władz Kantonu Turgowii, gdzie

стями Турговскаго Кантона, гдѣ Принцъ имѣть пребываніе. Утверждаютъ, что на счетъ сего, переговаривали уже съ самимъ Принцемъ, но напрасно, и что напоследокъ рѣшились склонить его къ тому посредствомъ его родственниковъ. (G. C.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 13-го Декабря.

Императорско-Россійскій Генеральный Консулъ въ Египтъ прибывшій сюда недавно, отправился 10-го ч. въ Россію на корветѣ *Пендераклія*. (G. C.)

СТАТИСТИКА.

Извлеченіе изъ отчета Санктпетербургскаго оберъ-полицейстера за 1837 годъ.

I. Народонаселеніе.

По собраннымъ Полицією свидѣніямъ видно, что число жителей столицы состояло, въ 1837 году, изъ 468 625 человекъ, изъ коихъ 328,719 мужчинъ и 139,906 женщинъ.

Въ томъ числѣ:

Муж. пол. Жен. пол. Итого

I. Духовныхъ.			
Монашествующихъ	139	—	139
Монастырскихъ служителей	201	—	201
Блага духовенства:			
а) Священно-служителей	353	396	749
б) Церковно-служителей	403	326	729
II. Дворянъ			
А. Служащихъ,			
I) Военнаго вѣдомства:			
а) Генераловъ	221	215	436
б) Штабъ-офицеровъ	892	883	1775
в) Оберъ-офицеровъ	2205	1279	3484
II) Гражданскаго вѣдомства:			
а) Генераловъ	638	622	1260
б) Штабъ-офицеровъ	2236	1639	3877
в) Оберъ-офицеровъ	7195	4874	12069
г) Не имѣющихъ 14 класса	2263	987	3250
Б. Отставныхъ:			
I) Военнаго вѣдомства:			
а) Генераловъ	122	185	307
б) Штабъ-офицеровъ	621	680	1301
в) Оберъ-офицеровъ	1248	1078	2326
II) Гражданскаго вѣдомства:			
а) Генераловъ	296	419	715
б) Штабъ-офицеровъ	1233	1527	2760
в) Оберъ-офицеровъ	3749	3621	7370
г) Не имѣющихъ 14 класса	1058	634	1692
III. Почетныхъ гражданъ			
а)	226	171	397
IV. Разночинцевъ			
а)	19622	9889	28601
V. Театральной Дирекціи			
Актеровъ	227	—	227
Актрисъ	—	195	195
Воспитанниковъ и воспитаницъ	143	142	285
Музыкантовъ и служителей	590	—	590
VI. Купцовъ С. Петербург.			
Первостат. и 1-й гильдіи	252	202	454
2-й гильдіи	381	344	725
3-й — —	4296	3719	8015
Дворянъ, записанныхъ временно въ купечество:			
Первостатейн. и 1-й гильдіи	6	1	7
2-й гильдіи	6	1	7
3-й — —	21	7	28
Иногородныхъ купцовъ:			
1-й гильдіи	34	—	34
2-й — —	37	—	37
3-й — —	253	18	271
VII. Мѣщанъ и посадскихъ:			
а) Санктпетербургскихъ	20660	28292	48952
б) Иногородныхъ	7309	4324	11633
VIII. Цеховыхъ:			
а) Вѣчно-цеховыхъ	2989	3793	6782
б) Временно-цеховыхъ	16626	—	16626
IX. Иностранцевъ			
а)	7579	3297	10876
X. Нижнихъ воинскихъ чиновъ:			
а) Служащихъ	52471	8820	61291
б) Отставныхъ	9064	5746	14810
в) Солдатокъ, проживающихъ по паспортамъ	—	3519	3519
XI. Вольноотпущенныхъ, въ приписанныхъ ни къ какому званію			
а)	1090	1106	2196
XII. Дворовыхъ:			
а) Живущихъ при домахъ господъ	13405	7206	20611
б) По паспортамъ	35201	8615	43816
XIII. Крестьянъ:			
а) Казенныхъ	55369	9854	50223
б) Удѣльныхъ	10753	3945	14698

Xiąże jest zamieszkały. Zapewniają, że mówiono już w tey okoliczności z samym nawet Xiąciem, ale nadaremnie, i że postanowiono wreszcie skłonić go do tego kroku, za pośrednictwem jego krewnych. (G. C.)

ТУРЦЯ.

Konstantynopol, d. 13 Grudnia.

Cesarsko-Rosyyski Konsul Jeneralny w Egipcie, który tu przybył nie dawno, udał się d. 10 do Rosyi, wsiadłszy na pokład korwety *Penderaklia*. (G. C.)

STATYSTYKA.

SPRAWA OBER-POLICMEYSTRA SANKT-PETERSBURSKIEGO z roku 1837-go.

I. Ludność.

Podług zebranych przez Policją wiadomości, okazuje się, że liczba mieszkańców Stolicy w roku 1837 wynosiła 468 625 osób, z których 328,719 mężczyzn, a 139,906 kobiet.

W tey liczbie:

Płci męz. Płci żeń. W ogóle

I. Duchownych.			
Zakonników	139	—	139.
Sług klasztornych	201	—	201.
Duchowieństwa świeckiego:			
а) Kapłanów	353	396	749.
б) Sług kościelnych	403	326	729.
II. Dworzan.			
А. Służących:			
I) Wiedzy Woyskowej:			
а) Jenerałów	221	215	436.
б) Sztabs-Oficerów	892	883	1775.
с) Ober-Oficerów	2205	1279	3484.
II) Wiedzy Cywilney:			
а) Jenerałów	638	622	1260.
б) Sztabs-Oficerów	2236	1639	3877.
с) Ober-Oficerów	7195	4874	12069.
д) Niemających 14-ey klasy	2263	987	3250.
B. Odstawnych:			
I) Wiedzy Woyskowej:			
а) Jenerałów	122	185	307.
б) Sztabs-Oficerów	621	680	1301.
с) Ober-Oficerów	1248	1078	2326.
II) Wiedzy Cywilney:			
а) Jenerałów	296	419	715.
б) Sztabs-Oficerów	1233	1527	2760.
с) Ober-Oficerów	3749	3621	7370.
д) Niemających 14-ey klasy	1058	634	1692.
III. Почетныхъ Hpaжданъ			
а)	226	171	397.
IV. Różnocyńców			
а)	19622	9889	28601.
V. Dyrekcyi Teatralney:			
Акторовъ	227	—	227.
Актроекъ	—	195	195.
Учнзій и Учнзникъ	143	142	285.
Музыкѡвъ и служащихъ	590	—	590.
VI. Kupcѡw S. Petersburgkich:			
Pierwszego rzędu i 1-ey gildy	252	202	454.
2-giey gildy	381	344	725.
3-ciey —	4296	3719	8015.
Dworzan czasowie do kupiectwa zapisanych:			
Pierwszego rzędu i 1-ey gildy	6	1	7.
2-giey gildy	6	1	7.
3-ciey —	21	7	28.
Kupcѡw z miast innych:			
1-ey gildy	34	—	34.
2-giey —	37	—	37.
3-ciey —	253	18	271.
VII. Mieszczan i posadzkich:			
а) Sankt-Petersburgskich	20660	28292	48952.
б) Miast innych	7309	4324	11633.
VIII. Rzemieślników:			
а) Wieczno-cechowych	2989	3793	6782.
б) Czasowo-cechowych	16626	—	16626.
IX. Cudzoziemcѡw			
а)	7579	3297	10876.
X. Woyskowych rang niższych:			
а) Służących	52471	8820	61291.
б) Odstawnych	9064	5746	14810.
с) Żołnierek za pasportami żyjących	—	3519	3519.
XI. Udarowanych wolnością do żadnego stanu niezapisanych			
а)	1090	1106	2196.
XII. Dworskich:			
а) Mieszkających przy domach swych panѡw	13405	7206	20611.
б) Za pasportami	35201	8615	43816.
XIII. Włozcian:			
а) Skarbowych	55369	9854	50223.
б) Udziałowych	10753	3945	14698.

в) Помѣщичьихъ	45758	9067	59825	с) Obywatelskich	45758	9067	59825.
г) Другихъ наименованій	4340	1383	5723	д) Innych nazwań	4340	1383	5723.
XIV. Ямщиковъ	2153	997	3150	XIV. Furmanów	2153	997	3150.
XV. Колонистовъ	93	57	150	XV. Osadników	93	57	150.
XVI. Охтинскихъ посе- лянь	1649	1872	3521	XVI. Mieszkańców Ochteńskich	1649	1872	3521.
XVII. Другихъ состояній	2449	1552	4001	XVII Innych stanów	2449	1552	4001.
XVIII. Воспитывающихся по разнымъ заведеніямъ	8592	2407	10999	XVIII. Wychowujących się w różnych zakładach	8592	2407	10999.
И того	328719	139906	468625	W ogóle	328719	139906	468625.

II. Число родившихся.

Въ теченіе 1837 года родилось:

Мужескаго пола	5240
Женскаго пола	4592
	9832

III. Смертность.

а) Число умершихъ отъ обыкновенныхъ
болѣзней:

Мужескаго пола	5194
Женскаго пола	3275

б) Скоропостижно умершіе:

Въ теченіе 1837 года скоропостижно умерло 311
человѣкъ. По изслѣдованіи оказалось, что изъ числа
сего умерло:

	Муж. пола	Жен. пола	И того
1. Отъ апоплексическаго удара	162	22	184
2. Отъ падучей болѣзни	2	2	4
3. Отъ воспаленія внутренностей	32	5	37
4. Отъ водяной болѣзни	29	5	34
5. Отъ нарывовъ въ легкихъ	11	5	16
6. Отъ болѣзненнаго расширенія сердца	1	1	2
7. Отъ разрыва аневризмы	18	3	21
8. Отъ внезапнаго кровотеченія изъ гортани	3	1	4
9. Отъ пьянства	3	1	4
10. Отъ старости и дряхлости	3	2	5

в) Несчастные смертные случаи:

Въ теченіе 1837 года число умер-
шихъ отъ несчастныхъ слу-
чаевъ составляетъ 154 22 156

Въ томъ числѣ:

1. Убито громовымъ ударомъ	1	1	2
2. Утонуло	16	2	18
3. Найдено всплывшихъ тѣлъ	54	6	60
4. Отъ разныхъ ушибовъ и раз- давленія тяжестями	27	5	32
5. Замерзло	—	1	1
6. Згорѣло	16	—	16
7. Неумышленно отравился	1	—	1
8. Отъ водобоязни	1	1	2
9. Отъ родовъ	—	1	1
10. Младенцевъ найдено мертвыми	12	3	15
11. — — — вынута изъ воды мертвыми	2	2	4
12. — — рожденными мертвыми	4	—	4

г) Насильственные лишенія жизни:

Въ теченіе 1837 года подвергших-
ся насильственной смерти было 4 3 7

Въ томъ числѣ:

Убитыхъ	2	1	3
Зарѣзанныхъ	—	2	2
Удавленныхъ	2	—	2

а) Самоубійствъ:

Удавилось	17	—	17
Зарѣзалось	9	1	10
Застрѣлилось	4	—	4
Утопилось	2	—	2

О числѣ церквей.

а) Грекороссійскихъ:			
Приходскихъ			46
Домовыхъ			100
Монастырей			1

При церквахъ:

Придѣловъ			192
Часовень			45
Колоколовъ			626
б) Иностранныхъ исповѣданій			12
в) Старообрядческихъ			5

О числѣ строеній.

Число домовъ всѣхъ вообще наименованій, въ
которыхъ помѣщается вышеозначенное число жите-
лей, составляетъ 8652.

Изъ числа сихъ домовъ принадлежить:

а) Высочайшей Фамиліи:			
Дворцовъ	10	—	10
б) Правительству	438	316	754
в) Частнымъ людямъ	2605	5245	7850
г) Разнымъ обществамъ	22	16	38
	3075	5577	8652

Домы сіи оцѣнены въ 157,999,869 р.
(Окончаніе впрѣдъ.)

II. Liczba narodzonych.

W roku 1837 narodziło się:

Пѣти мужскіе	5240.
Пѣти женскіе	4592.
	9832.

III. Śmiertelność.

а) Liczba umarłych z chorob zwyczajnych:

Пѣти мужскіе	5194.
Пѣти женскіе	3275.

б) Umarłych śmiercią nagłą:

W roku 1837 umarło nagłą śmiercią 311 osób.

Po sekcjach okazało się, że z liczby tey umarło:

	Пѣти муж.	Пѣти женс.	W ogóle.
1. Z apoplexyi	162	22	184.
2. Z choroby Sw. Walentego	2	2	4.
3. Z zapalenia wnętrznosci	32	5	37.
4. Z puchliny wodney	29	5	34.
5. Z chorob płucowych	11	5	16.
6. Z rozszerzenia serca	1	1	2.
7. Z pęknięcia aneurysmatu	18	3	21.
8. Z nagłego krwotoku z krtani	3	1	4.
9. Z pjaństwa	3	1	4.
10. Ze starości i zgrzybiałości	3	2	5.

б) nieszczęśliwe przypadki śmierci:

W roku 1837 liczba umarłych od nie-
szczęśliwych przypadków wynosi 134 22 156.

W tey liczbie:

1. Piorunem zabitych	1	1	2.
2. Utonęło	16	2	18.
3. Znaleziono ciało wodą wyrzu- conych	54	6	60.
4. Z różnych szwanków i zaduszenia ciężarami	27	5	32.
5. Zmarzło	—	1	1.
6. Zgorzało	16	—	16.
7. Otruło się mimowolnie	1	—	1.
8. Ze wścieklizny	1	1	2.
9. Z połogu	—	1	1.
10. Dzieci nieżywych znaleziono	12	3	15.
11. — wydobyto z wody nieży- wych	2	2	4.
12. — nieżywo urodzonych	4	—	4.

д) Gwałtowną śmiercią:

W roku 1837 było gwałtownych
śmierci 4 3 7.

W tey liczbie:

Zabitych	2	1	3.
Zarżniętych	—	2	2.
Zaduszonych	2	—	2.

е) Samobójstw:

Powiesiło się	17	—	17.
Zarżnęło się	9	1	10.
Zastrzeliło się	2	—	2.
Utopiło się	2	—	2.

O LICZBIE KOŚCIOŁÓW.

а) Greko-Rossyjskich:			
Parafialnych			46.
Kaplic domowych			100.
Klasztorów			1.

Przy kościołach:

Kaplic			192.
Modlitewni			45.
Dzwonow			626.
б) Obcych wyznań			12.
в) Staroobrzędnych			5.

O LICZBIE BUDOWLI.

Liczba domów wszelkiego w ogólności nazwania,
w których się pomieszczą wyżej wyrażona liczba mie-
szkańców, wynosi 8,652.

Z liczby tych domów należy:

б) Do Najjaśniejszey Familii:			
Pałaców	10	—	10.
б) Do Rządu	438	316	754.
в) Do osób prywatnych	2605	5245	7850.
д) Do różnych towarzystw	22	16	38.
	3075	5577	8652.

Domy te oszacowano na 157,999,869 rubli.
(Dokończenie nastąpi.)